

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 4Csp/88/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8419202883
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2020:8419202883.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, Pajštúnska 5, Bratislava, právne zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, proti žalovanému: E. E., P.. XX. XX. XXXX, XXX XX H. E. X. XXX, o zaplatenie 147,- eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobkyni 140 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne od 13.02.2020 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 90 % trov k rukám zástupcu žalobkyne Remedium Legal s.r.o., IČO: 53 255 739, Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, do 3 dní od doručenia uznesenia súdneho úradníka o jej výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou na súd dňa 25.09.2019 sa žalobkyňa domáhala na žalovanej zaplatenia 147 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 147 eur od 30.04.2019 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu zástupca žalobkyne odôvodnil tvrdeniami, že spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, uzavrela so žalovanou dňa 20.04.2016 „Zmluvu č. 4604165971“ (ďalej len, „Home Credit Slovakia a.s.“), ktorej súčasťou sú obchodné podmienky. Na základe tejto zmluvy spoločnosť poskytla žalovanej peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti sú upravené v zmluve a obchodných podmienkach. Zmluva obsahuje všetky náležitosti zmluvy o úvere podľa § 497 až § 507 Obchodného zákonníka a podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších. Žalovaná neplnila dohodnuté splátky v stanovených termínoch, čím porušila svoje zmluvné povinnosti. Peňažné prostriedky žalovaná vyčerpala celkom vo výške 168 eur, pričom uhradila len 21 eur. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 29.04.2019 uzavretej podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. postúpila pohľadávku zo zmluvy voči žalovanej na žalobkyňu. Ku dňu postúpenia pohľadávka voči žalovanej predstavovala 147 eur a pozostávala iba z nevrátenej istiny pôžičky. Túto pohľadávku si žalobkyňa žalobou uplatnila v konaní spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa 30.04.2019, tzn. odo dňa nasledujúceho po dni účinnosti postúpenia pohľadávky.

3. Ako dôkazy v spore zástupca žalobkyne označil a spolu so žalobou súdu predložil listiny „Zmluva o pôžičke č.4604165971“, vrátane „Príloha č. 1 - Obchodné zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. platné od 1.4.2015“, prehľad čerpania peňažných prostriedkov, prehľad úhrad peňažných

prostriedkov, výzvu k splateniu úveru datovanú dňom 05.01.2017, zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 29.04.2019 vrátane prílohy, oznámenie o postúpení pohľadávky datované dňom 06.05.2019 a pokus o zmier datovaný dňom 13.09.2019.

4. Písomným podaním zo dňa 23.10.2019 súd oznámil zástupcovi žalobkyne predbežné právne posúdenie sporu tak, že žalobou uplatnené právo zo spotrebiteľskej zmluvy považuje s poukazom na ust. § 54a Občianskeho zákonníka za čiastočne premlčané (splátky splatné pred 25.09.2016). Súčasne zástupcu žalobkyne s poukazom na § 138 Civilného sporového poriadku vyzval na čiastočné späťvzatie žaloby.

5. Na výzvu zástupca žalobkyne reagoval písomným podaním doručeným súdu dňa 17.12.2019. V podaní uviedol, že spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. využila právo na zaplatenie celej pohľadávky zo zmluvy, čím sa jej právo stalo nárokom. V tejto súvislosti poukázal na písomnú výzvu na splatenie celého úveru datovanú dňom 05.01.2017, predloženú súdu spolu so žalobou. Uviedol, že na základe tejto výzvy spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. účinne vyhlásila mimoriadnú splatnosť celého úveru pre nesplnenie splátky splatnej dňa 23.12.2016. Trojročná premlčacia doba pre zaplatenie celej zosplatennej pohľadávky tak začala plynúť dňom 23.12.2016 a uplynula najskôr dňa 23.12.2019. Keďže žaloba bola na súd podaná dňa 25.09.2019, celý nárok bol uplatnený v trojročnej premlčacej dobe.

6. Uznesením zo dňa 13.01.2020 č.k. 4Csp 88/2019-43 súd podľa § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku vyzval žalovanú na vyjadrenie k žalobe v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Uznesenie bolo žalovanej riadne doručené dňa 12.02.2020. Žalovaná na výzvu nereagovala.

7. V záujme predvídateľnosti súdneho rozhodnutia súd pred verejným vyhlásením rozsudku podaním zo dňa 07.05.2020 oznámil zástupcovi žalobkyne, že na podanom predbežnom právnom posúdení sporu trvá, a uplatnený nárok považuje sčasti za premlčaný. Vyzval ho opakovane na čiastočné späťvzatie žaloby a oznámil mu, že v spore predbežne nepovažuje za preukázané splnenie zákonných podmienok pre zosplatenie celej pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy stanovených v ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka.

8. Zástupca žalobkyne písomným podaním doručeným súdu dňa 19.05.2020 súdu oznámil, že na podanej žalobe v celom rozsahu trvá. Uviedol, že postup spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. pri vyhlasovaní mimoriadnej splatnosti celého úveru bol v súlade s § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. písomným podaním zo dňa 05.01.2017 žalovanú upozornila, že si právo na zaplatenie celej pohľadávky zo zmluvy o úvere uplatňuje. Zároveň žalovanú podaním vyzvala na dobrovoľnú úhradu pohľadávky v lehote 15 dní. Márnym uplynutím tejto lehoty došlo k zosplateniu celej pohľadávky. Právo na zosplatenie celej pohľadávky spoločnosť využila pre nesplnenie splátky, ktorá využitiu tohto práva predchádzala po dobu 3 mesiacov. V konaní tak bolo preukázané účinné zosplatenie celej pohľadávky, v dôsledku ktorého sa jednotlivé splátky úveru splatné do budúca stali splatnými.

9. Dňa 16.10.2020 súd v súlade s § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku spor, ktorého hodnota neprevyšuje 1.000 eur, prejednal bez nariadenia pojednávania a verejne vyhlásil rozsudok tak, ako je obsahom výroku tohto jeho písomného vyhotovenia. K dôvodom svojho rozhodnutia súd udáva:

10. Žalovaná nepoprela tvrdenie žalobkyne a súd na základe vykonaného dokazovania nemal dôvodné pochybnosti, že dňa 20.04.2016 obchodná spoločnosť Home Credit Slovakia a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 362 341 76 (ďalej len „Home Credit Slovakia a.s.“) uzavrela so žalovanou zmluvu označenú ako „Zmluva o pôžičke č. 4604165971“ (ďalej len „zmluva“). Z listín predložených žalobkyňou vyplýva, že zmluvu spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. uzavrela v zastúpení sprostredkovateľom, spoločnosťou O2 Slovakia s.r.o., Einsteinová 24, 851 01 Bratislava, IČO: 35 848 863. Na základe zmluvy sa spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. zaviazala poskytnúť žalovanej bezúročnú pôžičku na financovanie kúpy tovaru, O2 mobilného telefónu „T.M. Honor 4C čierny SK“, v kúpnej cene 173 eur v celkovej výške 168 eur. Žalovaná sa na základe zmluvy zaviazala zaplatiť akontáciu na kúpnu cenu mobilného zariadenia vo výške 5 eur, a zvyšok kúpnej ceny vo výške 168 eur, na ktorú jej bola poskytnutá pôžička, splácať v pravidelných 24 mesačných splátkach vo výške 7 eur splatných vždy 23. dňa v mesiaci, so splatnosťou prvej splátky dňa 23.06.2016 a poslednej splátky dňa 23.05.2018.

11. Žalovaná tiež nepoprela tvrdenia žalobkyne a súd na základe vykonaného dokazovania nemal dôvodné pochybnosti, že spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. žalovanej na základe zmluvy poskytla peňažné prostriedky vo výške 168 eur, a že žalovaná spoločnosť zaplatila celkom iba 21 eur. Podľa prehľadov čerpania a úhrad predložených žalobkyňou peňažné prostriedky vo výške 168 eur boli žalovanej poskytnuté dňa 20.04.2016. Žalovaná dňa 10.08.2016 zaplatila 3,70 eur a dňa 26.08.2016 sumu 3.30 eur a 2 x sumu 7 eur, celkom 21 eur.

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy, tzn. ku dňu 20.04.2016 (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Medzi stranami nebolo sporným a súd nemal dôvodné pochybnosti o tom, že zmluva v danej veci má charakter zmluvy spotrebiteľskej, a že žalovaná má v právnom vzťahu založenom touto zmluvou postavenie spotrebiteľa. Tzn. že spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. zmluvu uzavrela v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, pričom žalovaná pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej či inej podnikateľskej činnosti. Z internetového výpisu z obchodného registra vyplýva, že predmetom činnosti spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. je o.i. aj poskytovanie spotrebiteľských a iných úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom. Strany netvrdili a súd v konaní nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by viedli súd k pochybnostiam v závere, že žalovaná pri uzatváraní a plnení zo zmluvy nekonala v rámci obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Preto súd zmluvu v danej veci považoval za zmluvu spotrebiteľskú, na ktorú je potrebné v plnom rozsahu aplikovať právnu úpravu obsahujúcu ochranu žalovanej ako spotrebiteľa.

16. Súd sa nestotožnil s právnou argumentáciou zástupcu žalobkyne, že zmluva spĺňa všetky náležitosti zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“). Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Podľa § 1 ods. 3 písm. i) Zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona nie je úver bez úrokov a bez ďalších poplatkov. V danej veci žalovanej boli peňažné prostriedky poskytnuté bez úrokov a bez poplatkov. Preto súd pri právnom posúdení povahy zmluvy vychádzal z ust. § 491 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na záväzky vznikajúce zo zmlúv v zákone neupravených treba použiť ustanovenia zákona, ktoré upravujú záväzky im najbližšie, pokiaľ samotná zmluva neurčuje inak.

17. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

18. Podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

19. Podľa § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

20. Podľa § 526 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je postupca povinný bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Pokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

21. V danej veci peňažné prostriedky boli žalovanej spoločnosťou Home Credit Slovakia a.s. poskytnuté ako fyzickej osobe - spotrebiteľovi, a to bezúročne. Ide teda o občianskoprávny vzťah, na ktorý súd aplikoval cit. ust. zmluvy o pôžičke, ktorú na rozdiel od úveru možno platne dohodnúť aj bez úrokov (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Súd považoval za preukázané, že spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. poskytla žalovanej bezúročnú pôžičku vo výške 168 eur, že žalovaná z týchto peňažných prostriedkov vrátila len 21 eur, a že nevrátená časť pôžičky, ktorej splatnosť poslednej splátky bola dohodnutá na deň 23.05.2018, tak predstavuje 147 eur. Oboznámením písomnej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 29.04.2019 predloženej žalobkyňou a jej príloh súd považoval tiež za preukázané, že na základe uvedenej zmluvy došlo k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobkyňu, čo žalobkyňa ako postupník žalovanej preukázala formou riadneho doručenia žaloby spolu so zmluvou o postúpení pohľadávok dňa 12.02.2020.

22. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka v znení zákona č.343/2018 Z.z. účinného od 05.12.2018 premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahraďiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

23. Podľa § 879v Občianskeho zákonníka konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

24. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

25. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

26. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

27. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

28. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

29. Premlčacou dobou sa rozumie doba, v ktorej musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania stanovené v § 100 Občianskeho zákonníka. Podľa § 100 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka súd na premlčanie prihliadne len na námietku dlžníka. Cit. ust. § 54a Občianskeho zákonníka však obsahuje osobitnú právnu úpravu uplatňovania námietky premlčania pri nárokoch zo spotrebiteľských zmlúv, pri ktorých je súd povinný na premlčanie prihliadať vždy z úradnej povinnosti (ex offa). Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 343/2018 Z.z. ktorým sa dopĺňa zákon č.40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov účinného od 05.12.2018, ktorým bolo ust. § 54a do Občianskeho zákonníka zavedené: „Zavedenie osobitnej úpravy uplatňovania premlčaných nárokov zo spotrebiteľských zmlúv a ich zabezpečenia je reakciou na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60, zo dňa 7. februára 2018, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Inštitúty premlčania a preklúzie sú v zásade inštitútmi "jednoduchého práva", je však namieste používať ich po zohľadnení a vyvážení všetkých hodnôt, ktoré sú dotknuté. Je nesporné, že je prípustné, aby zákonodarca robil "sektorové výnimky" pri normovaní obsahu inštitútov súkromného práva s ohľadom na premlčanie či preklúziu, a pre určité typy právnych

vzťahov nastavoval jednak rozdielne premlčacie doby (rozlišovanie medzi všeobecnou premlčacou dobou a osobitnými) alebo aj rozdielne právne následky pre nevykonanie práva v určitej dobe (preklúzia podľa § 504 Občianskeho zákonníka). Pri subjektívnych majetkových právach zo spotrebiteľskej zmluvy je opodstatnené, aby sa po uplynutí premlčacej doby tieto práva dostali "ex lege" do polohy naturálnych záväzkov. Predkladateľ je presvedčený, že po uplynutí premlčacej doby, najmä s ohľadom na súčasný stav trhovej ekonomiky, niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovania plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Významom inštitútu premlčania nie je automatické oslobodenie dlžníka od plnenia záväzku. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy je vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi). Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby tak ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu (dlžníka). V tomto prípade sa vylučuje kondícia, t.j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§ 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Nemožnosť vymáhania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy zohľadňuje dynamickosť spotrebiteľského prostredia a vedomie tohto rizika bude oprávnené motivovať veriteľov vymáhať svoje pohľadávky čo najskôr.“.

30. Podľa dôvodovej správy k cit. prechodnému ust § 879v zákona č. 343/2018 Z.z.: „Na účely zachovania právnej istoty účastníkov spotrebiteľských zmluvných vzťahov sa navrhujú aj prechodné ustanovenia, v zmysle ktorých sa nová právna úprava nebude aplikovať vo vedených konaniach o vymoženie práva zo spotrebiteľskej zmluvy, t.j. v súdnom, exekučnom alebo rozhodcovskom konaní, ktoré boli začaté na základe návrhu na začatie konania podaného pred dňom účinnosti tohto zákona“.

31. Konanie v prejednávanej veci, predmetom ktorého je nárok žalobkyne vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, začalo na základe žaloby podanej na tunajší súd dňa 25.09.2019, tzn. za účinnosti zákona č. 343/2018 Z. z. Preto súd z úradnej povinnosti sa najprv zaoberal otázkou, či právo uplatnené žalobkyňou v konaní nie je premlčané. Podľa zmluvy strany v prejednávanej veci dohodli, že žalovaná bude svoj peňažný dlh plniť v splátkach. V prípade dohody o plnení peňažného dlhu v splátkach veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou) na základe dohody účastníkov alebo rozhodnutia súdu či uznania práva. Každá zo splátok pritom predstavuje samostatné plnenie. Preto podľa § 103 veta prvá Občianskeho zákonníka pre každú splátku trojročná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie samostatne.

32. Ust. § 565 Občianskeho zákonníka umožňuje veriteľovi, aby sa s dlžníkom dohodol, že ak sa nesplní niektorá splátka, je oprávnený žiadať zaplatenie celej pohľadávky naraz (tzv. dojednanie o strate výhody splátok). Toto ustanovenie umožňuje veriteľovi vymáhať celý dlh, teda aj plnenie, ktoré by ešte nebolo splatné, pokiaľ by nepožiadal o zaplatenie celej pohľadávky. Ide o voľbu veriteľa, či po tom, čo sa dlžník dostal do omeškania, si bude vymáhať jednotlivé splátky alebo využije ust. § 565 a požiadá o zaplatenie celej pohľadávky naraz. Závisí od veriteľa, či a kedy požiadá o zaplatenie celej pohľadávky naraz. Tým však veriteľ určuje začiatok plynutia premlčacej doby. Trojročná premlčacia doba, pokiaľ ide o celú zosplatenú pohľadávku, podľa ust. § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa splatnosti omeškanej splátky. Ak veriteľ nevyužije svoje právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorých zo splátok naraz, celá pohľadávka sa nestane splatnou, pohľadávka je naďalej splatná v splátkach a premlčacia doba plynie samostatne prejednotlivé splátky. Pokiaľ veriteľ právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky naraz využije so značným časovým odstupom od splatnosti omeškanej splátky, vystavuje sa riziku, že časť premlčanej doby je v dôsledku jeho pasivity už konzumovaná. V takomto prípade veriteľ „vstupuje“ do premlčacej doby, ktorá už začala plynúť, a to nie len ohľadne uplatnenia práva na zaplatenie omeškanej splátky, ale aj celého dlhu.

33. Cit. ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravuje osobitné podmienky splácania záväzkov zo spotrebiteľských zmlúv v splátkach. Podľa tohoto ustanovenia dodávateľ môže uplatniť právo vyplývajúce z § 565 Občianskeho zákonníka, tzn. žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky (ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Toto právo však môže uplatniť iba za podmienky, že naň upozornil

spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní. Z uvedeného vyplýva, že ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravuje tzv. stratu výhody splátok v spotrebiteľských veciach osobitne oproti ostatným (nespotrebiteľským) veciam, a to tak, že právo na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky veriteľ môže uplatniť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Teda, na rozdiel od všeobecnej právnej úpravy, nie okamžite po omeškaní so zaplatením splátky, a navyše, na rozdiel od všeobecnej právnej úpravy, až keď upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

34. Citované ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka teda na rozdiel od všeobecnej úpravy stanovuje osobitne okamih a podmienky uplatnenia práva na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie splátky v spotrebiteľských veciach. Toto ustanovenie, a ani cit. ust. § 103 Občianskeho zákonníka, však pritom osobitným spôsobom neupravujú začiatok plynutia premlčacej doby v prípade uplatnenia práva na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie splátky v spotrebiteľských veciach, tzn. napr., že by premlčacia doba v týchto prípadoch začala plynúť napr. až tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky a pod. Preto aj v spotrebiteľských veciach je pri posudzovaní začiatku plynutia premlčacej doby potrebné vychádzať z ust. § 103 veta druhá Občianskeho zákonníka, podľa ktorého premlčacia doba začne plynúť odo dňa splatnosti omeškanej splátky. Ust. § 103 je ustanovením kogentným. To znamená, že nie je možné sa od neho odkloniť. Premlčacia doba preto aj v spotrebiteľských veciach plynie od splatnosti splátky, kvôli ktorej sa plnenie celého dlhu žiada.

35. Na podporu tohto svojho záveru súd poukazuje na obdobné závery prijaté súdmi v mnohých rozhodnutiach, napr. v rozsudkoch Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.06.2018 sp.zn. 6Co 26/2017 a zo dňa 22.10.2019 č.k. 3Co 115/2019-78, v rozsudkoch Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27.02.2019 sp.zn. 41Co 3/2019 a zo dňa 01.07.2020 č.k. 41CoCsp 22/2020, rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 20.2.2019 sp.zn. 5CoCsp 256, rozsudkoch Krajského súdu v Trnave zo dňa 25.01.2016 sp.zn. 23Co 35/2015, zo dňa 31.03.2020 č.k. 25Co 217/2019 a zo dňa 20.05.2020 č.k. 24Co 214/2019, rozsudkoch Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 27.02.2019 sp.zn. 27Co 29/2018 a zo dňa 18.1.2018 sp.zn. 19Co 42/2017, a v ďalších.

36. V danej veci súd tak, ako to zástupcovi žalobkyne opakovane oznámil v rámci predbežného právneho posúdenia sporu, ani v čase rozhodovania nepovažoval za preukázané, že by došlo k účinnému uplatneniu práva veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy naraz. Podľa zmluvy splatnosť prvej splátky pôžičky nastala dňa 23.06.2016, splatnosť poslednej splátky dňa 23.05.2018. Podľa prehľadu úhrad žalovaná zaplatila sumu zodpovedajúcu trom splátkam (splátkam splatným 23.06.2016, 23.07.2016 a 23.08.2016) vo výške celkom 21 eur v mesiaci august 2016. Žalovaná sa počnúc splátkou splatnou dňa 23.09.2016 dostala so splácaním splátok do omeškania. Podľa obsahu písomného podania spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. zo dňa 05.01.2017, na ktoré vo vzťahu k tzv. zosplateniu celej pohľadávky zo zmluvy v danej veci zástupca žalobkyne opakovane poukazoval, podaním spoločnosť s tvrdením, že žalovaná sa omeškala s úhradou svojich záväzkov, vyzýva žalovanú na zaplatenie celej pohľadávky zo zmluvy vo výške 147 eur naraz do 15 dní od vyhotovenia výzvy. Podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka podaním spoločnosť mohla žalovanú účinne požiadať o zaplatenie celej pohľadávky naraz najskôr pre nezaplatenie splátok splatných dňa 23.09.2016 alebo 23.10.2016, s ktorými bola v tom čase žalovaná v omeškaní viac ako 3 mesiace, a to však až po tom, čo žalovanú upozornila na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní. Upozornenie veriteľa na omeškanie splatnej splátky a uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky naraz, sú dva samostatné jednostranné adresované právne úkony veriteľa. Nemožno však vylúčiť, aby upozornenie a uplatnenie práva s určitou podmienkou boli obsahom aj jedného adresovaného právneho úkonu veriteľa. Z obsahu podania zo dňa 05.01.2017 však nemožno vyvodiť záver, že by obsahovalo prejav vôle veriteľa vo vzťahu k obom právnym úkonom. Podanie neobsahuje žiadny prejav vôle veriteľa upozorniť žalovanú na omeškanie so splátkami splatnými dňa 23.09.2016 alebo 23.10.2016, príp. ďalšími splátkami, a ani výzvu žalovanej na zaplatenie omeškanej splátky, príp. splátok. Nie je z neho zrejme, ktorá splátka, resp. splátky, žalovaná dlží, akú sumu to predstavuje, a do kedy má žalovaná dlžnú sumu predstavujúcu omeškanú splátku, resp. splátky, zaplatiť. Z obsahu podania iba vyplýva, že podaním si veriteľ uplatnil právo na zaplatenie celej pohľadávky zo zmluvy naraz, a že žalovanú vyzval na zaplatenie celej pohľadávky vo výške 147 eur v lehote 15 dní s tým, že v opačnom prípade pristúpi k súdnu vymáhaniu pohľadávky. Bez účinného predchádzajúceho upozornenia žalovanej ako spotrebiteľa spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. nemohla právo na zaplatenie celej pohľadávky zo zmluvy podľa § 565 Občianskeho zákonníka uplatniť právne účinné. Navyše, žalobkyňa nepreukázala,

že by sa písomné podanie zo dňa 05.01.2017 bolo dostalo vôbec do dispozičnej sféry žalovanej tak, ako to pri jednostrannom adresovanom právnom úkone, akým uplatnenie tohto práva je, predpokladá ust. § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Predloženie poštového podacieho hárku (navyše, bez špecifikácie podania) bez ďalšieho (aj akéhokoľvek tvrdenia žalobkyne v tomto smere) túto skutočnosť nepreukazuje. Žalobkyňa tiež nešpecifikovala a ničím nepreukázala existenciu dojednania zmluvných strán o možnosti uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ktoré je ďalšou zákonnou podmienkou účinného zosplatnenia celej pohľadávky. Preto súd uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka na zaplatenie celej pohľadávky zo zmluvy o pôžičke naraz nepovažoval za účinné a pre účely premlčania vychádzal zo splatnosti jednotlivých splátok.

37. Podľa cit. § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Žaloba v danej veci bola podaná na súd dňa 25.09.2019. Premlčacia doba troch rokov tak už uplynula u splátok splatných pred 25.09.2016. Tzn., u prvej omeškanej splátky splatnej dňa 23.09.2016. Suma 7 eur zodpovedajúca tejto splátke je tak premlčaná. Súd žalobkyni preto priznal právo na zaplatenie iba nepremľčaných omeškaných splatných splátok v celkovej 140 eur, a žalobu v časti jednej premlčanej omeškanej splátky splatnej 23.09.2016 vo výške 7 eur zamietol (147 eur - 7 eur).

38. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

39. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

40. Podľa § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.2.2013 výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania splnením peňažného dlhu.

41. Žalobou žalobkyňa žiadala priznať úroky z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 147 eur od 30.04.2019 ako dňa nasledujúceho po účinnosti postúpenia pohľadávky. Súd jej priznal úroky z omeškania v požadovanej výške 5 % ročne, ktorá zodpovedá výške stanovenej cit. právnym predpisom, avšak iba odo dňa 13.02.2020 do zaplatenia. Žalobkyňa žalobou požadovala úroky z celej nevrátenej istiny pôžičky, nie z jednotlivých omeškaných splátok. Súd vzhľadom na vyššie uvedené právne závery za prvú právne účinnú výzvu žalovanej na zaplatenie celej pohľadávky zo zmluvy považoval doručenie žaloby. Preto žalobkyni priznal úroky z omeškania z celej pohľadávky dňom nasledujúcim po tomto doručení, a v prevyšujúcej časti žalobu aj ohľadne príslušenstva žalovanej istiny zamietol.

42. O náhrade trov konania súd rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Strany boli v spore úspešne pomerne (117 eur : 7 eur, tzn. 95% : 5%). Po odpočítaní neúspechu žalobkyni tak príslúcha právo na náhradu trov v pomernej časti vo výške 90 % trov (95 % - 5%). O výške tejto náhrady rozhodne podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku súdny úradník.

Poučenie:

Proti výrokom I. - III. tohto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).